

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 68g/2017 și 71g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 221 alin. (4) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova
(*intentarea acțiunii civile de către procuror în procesul penal (2)*)

CHIȘINĂU

27 iunie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei *grefier* Eugenia Mîța,

Având în vedere sesizările depuse la 24 mai 2017,
Înregistrate la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iunie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „*Procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată [...] și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul [...]*” din alin. (4) al articolului 221 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, ridicată de către avocații Gheorghe Ulianovschi și Vadim Marchitan în dosarele nr. 1-86/2017 și, respectiv, nr. 1-103/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizările au fost depuse la Curtea Constituțională la 24 mai 2017 de către completul de judecată (Victoria Sîrbu, Alexandru Spoială și Ioana Chironet) din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

3. Având în vedere identitatea de obiect, în temeiul articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea a decis conexarea sesizărilor într-un singur dosar.

A. Circumstanțele litigiului principal

4. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, se află cauzele penale privind învinuirea lui S.G. și G.M. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 din Codul penal.

1. Circumstanțele cauzei penale nr. 1-86/2017

5. Prin ordonanța de punere sub învinuire din 23 ianuarie 2017, S.G. este învinuit de pronunțarea cu bună știință și contrar legii a ordonanței judecătorești irevocabile din 14 decembrie 2010.

6. În cadrul ședinței de judecată din 20 martie 2017, Gheorghe Ulianovschi, reprezentând interesele lui S.G., a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „*Procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată [...] pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul [...]*” din alin. (4) al articolului 221 din Codul de procedură penală.

7. Prin încheierea din 3 mai 2017, judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

2. Circumstanțele cauzei penale nr. 1-103/2017

8. Prin ordonanța de punere sub învinuire din 25 ianuarie 2017, G.M. este învinuit de pronunțarea cu bună știință și contrar legii a ordonanței judecătorești irevocabile din 18 martie 2011.

9. În ședința de judecată din 25 aprilie 2017, avocatul Vadim Marchitan, reprezentând interesele lui G.M., a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „*Procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată [...] pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul [...]*” din alin. (4) al articolului 221 din Codul de procedură penală.

10. Prin încheierea judecătoreiei Chișinău, sediul Ciocana, din 3 mai 2017, cererea avocatului Vadim Marchitan privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost admisă și dispusă remiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

11. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 119
Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

Articolul 124
Procuratura

„[...]”

(3) Competențele, modul de organizare și funcționare a Procuraturii se stabilesc prin lege.”

12. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr. 248-251, art.699) sunt următoarele:

Articolul 221
Intentarea acțiunii civile în procesul penal

„[...]”

(4) **Procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată** pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și **pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul**, de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate

13. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii susțin că prevederile cuprinse la art. 221 alin. (4) din Codul de procedură penală nu indică într-un mod clar și previzibil actele a căror anulare poate fi solicitată de procuror prin intentarea unei acțiuni civile în procesul penal. Or, termenul „act” are o sferă largă de aplicare și poate fi înțeles ca „act legislativ”, „act normativ”, „act judecătorec”, „act procedural” etc.

14. Prin urmare, autorii excepției susțin că, în lipsa unei concretizări a acestor acte, normele contestate pot crea pentru procuror premise de abuz.

15. De asemenea, autorii excepției menționează că ordonanța judecătorească, fiind un act emis de instanța de judecată, nu poate fi anulată pe calea acțiunii civile, împotriva ei putând fi exercitate doar căile de atac în conformitate cu art. 119 din Constituție.

16. În final, autorii excepției susțin că normele contestate sunt contrare articolelor 23, 119 și 124 alin. (3) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocații Gheorghe Ulianovschi în dosarul nr. 1-86/2017 și Vadim Marchitan în dosarul nr. 1-103/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, este formulată de subiecții abilitați cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

20. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

21. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul *„Procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată [...] și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul [...]”* din alin. (4) al articolului 221 din Codul de procedură penală.

22. Autorii excepției susțin că textul legal criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse la art. 23, care garantează dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, art. 119, care garantează folosirea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, și art. 124 alin. (3), care stabilesc competențele și modul de organizare a Procuraturii.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile contestate au fost supuse controlului constituționalității prin raportare la critici de neconstituționalitate similare, instanța de contencios constituțional pronunțând în acest sens Decizia de inadmisibilitate nr. 47 din 22 mai 2017.

24. Astfel, Curtea a relevat faptul că, în esență, excepția de neconstituționalitate vizează o problemă de interpretare și aplicare corectă a legii, nu de constituționalitate a ei, și a constatat că „este prerogativa instanțelor de judecată de a aprecia actele susceptibile de a fi contestate și care pot forma obiectul unei acțiuni în instanță, inclusiv

atunci când procurorul intentează o acțiune civilă în procesul penal, prin care solicită anularea unui act.”

25. Totodată, referitor la argumentul autorilor excepției potrivit căruia termenul „act”, având o sferă largă de aplicare, nu este formulat cu suficientă precizie în cuprinsul art. 221 alin. (4) din Codul de procedură penală, în Decizia nr. 47 din 22 mai 2017, Curtea a amintit jurisprudența Curții Europene, prin care s-a statuat că, „având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, **formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută**. Prin urmare, **rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor** (Hotărârea *S.W. v. Regatul Unit* din 22 noiembrie 1995, § 36)”.

26. Prin urmare, întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, atât considerentele, cât și soluția pronunțată de Curte prin decizia precitată își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. b) și d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepția de neconstituționalitate a textului „*Procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată [...] pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul [...]*” din alin. (4) al articolului 221 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, ridicată de către avocații Gheorghe Ulianovschi și Vadim Marchitan în dosarele nr. 1-86/2017 și, respectiv, nr. 1-103/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 27 iunie 2017
DCC nr. 57
Dosarul nr. 68g/2017*